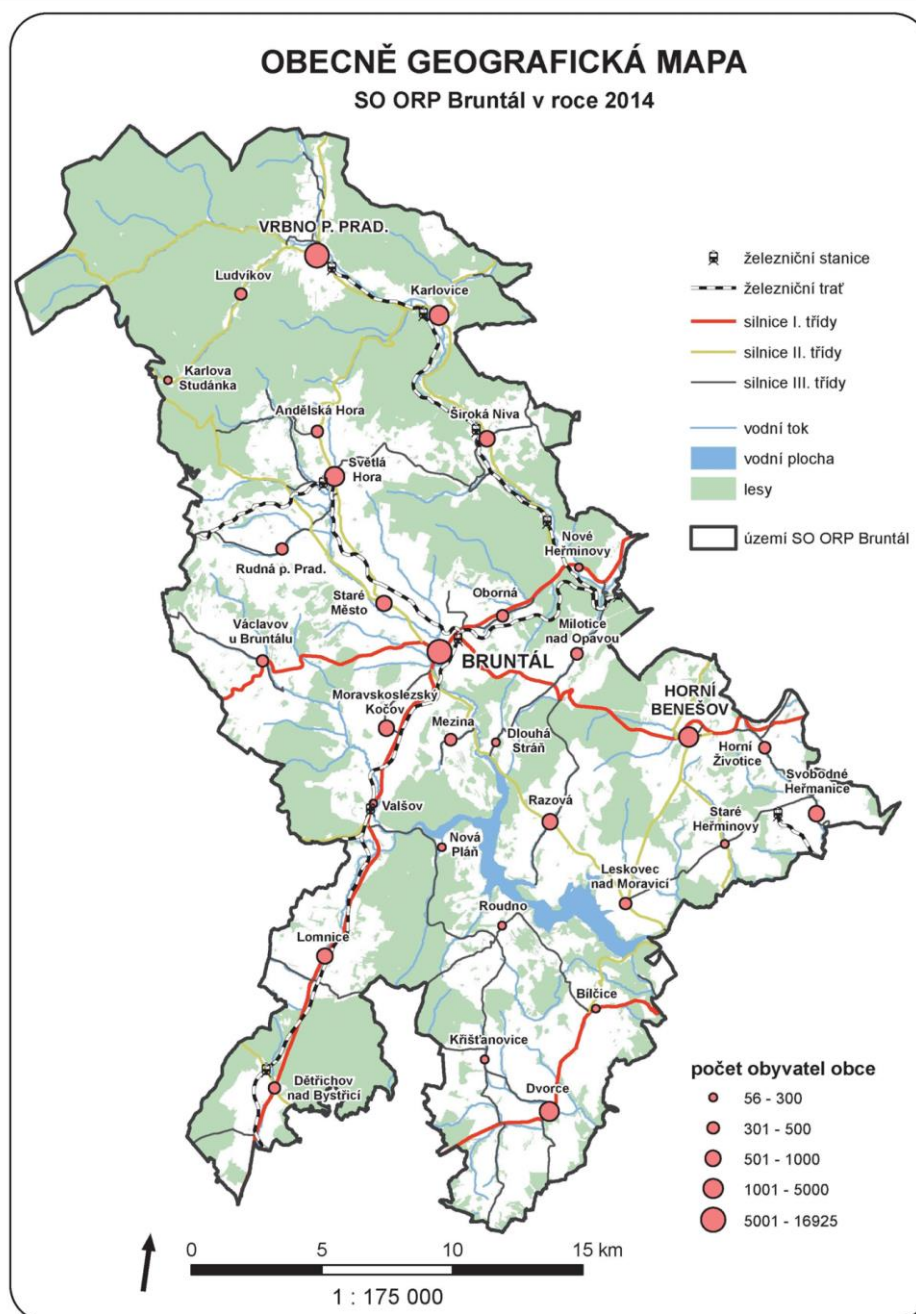

Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností

Bruntál

Téma: Zaměstnanost a podnikání

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

OBSAH:

1	ZAMĚSTNANOST A PODNIKÁNÍ	3
1.1	DEFINOVÁNÍ ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	4
2	PRŮBĚH JEDNÁNÍ.....	7
3	ZPŮSOB NASTAVENÍ ROZHODOVACÍCH A ŘÍDÍCÍCH STRUKTUR.....	7
4	NASTAVENÍ JEDNACÍCH A ROZHODOVACÍCH PRAVIDEL	8
5	FINANCOVÁNÍ	9
5.1	MZDOVÉ NÁKLADY	10
5.2	PROVOZNÍ NÁKLADY	10
5.3	OSTATNÍ NÁKLADY	10
6	VYHODNOCENÍ EFEKTIVITY.....	10
7	ZÁVĚR.....	11
8	PŘÍLOHY	12

1 Zaměstnanost a podnikání

Základní informace o velikosti a skladbě ORP

ORP Bruntál je situován ve střední části okresu Bruntál ve specifických podhorských a horských podmínkách. Sousedí s okresy Olomouc, Opava, Šumperk a Jeseník. V současné době má ORP charakter průmyslově – zemědělské oblasti.

Tabulka 1 Základní údaje ORP Bruntál

Počet obcí	31
Z toho měst	4
Rozloha	630 km ²
Hustota obyvatelstva na 1 km ²	60,4
Počet mikroregionů	2
Počet obcí s rozšířenou působností	1

Zdroj: ČSÚ

ORP Bruntál tvoří 31 samostatných obcí, z toho 4 města (Bruntál, Vrbno pod Pradědem, Horní Benešov, Andělská Hora), z nichž Bruntál je obec s rozšířenou působností. Vysoká kvalita životního prostředí má předpoklad k rozvoji cestovního ruchu, především v dosud málo narušeném prostředí Jeseníků.

Počet obyvatel

Trend úbytku počtu obyvatel od r. 1990 neustále pokračuje, kdy hlavní příčinou je nedostatek pracovních příležitostí a odchod za prací do větších měst. K tomuto trendu také přispívá nízká retence mladých absolventů škol, kteří se usadí a založí rodinu mimo ORP.

Tabulka 2 Počet obyvatel a průměrný věk

ukazatel (celkový počet)	stav k 31. 12. 2012		
	celkem	z toho ženy	z toho muži
obyvatelé	38 013	19 284	18 729
průměrný věk	40,5	41,9	39,2

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 3 Vývoj počtu obyvatel v ORP Bruntál v letech 2001 - 2012

Počet obyvatel k 31. 12. roku											
2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
39 542	39 448	39 359	39 216	39 049	38 979	38 940	38 895	38 723	38 667	38 235	38 013

Zdroj: ČSÚ

Demografický vývoj regionu je dlouhodobě negativní. Dochází ke zrychlování růstu indexu stáří a aktuálně připadá téměř jeden senior (65+) na jedno dítě (0-14). V roce 2005 to bylo 0,69 seniora na jedno dítě. Populace stárne a navíc se snižuje její absolutní počet. Přirozený úbytek se trvale pohybuje v přijatelných hodnotách, stěhování však představuje problém.

Region patří dlouhodobě k ekonomicky nejslabším oblastem v ČR. Pohraniční region po II. světové válce byl osídlený především vesnickým obyvatelstvem s nižším vzděláním z různých koutů republiky. Nastal postupný pokles původní hospodářské prosperity a státem dotované zemědělské činnosti omezené podhorskými podmínkami, textilní a dřevozpracující podniky omezily nebo ukončily činnosti v 90. letech minulého století.

Nezaměstnanost je dvojnásobná oproti celorepublikovému průměru. Dochází k odlivu části ekonomicky aktivního obyvatelstva, což problém ještě umocňuje. Absolventi vysokých škol se po studiu vrací v mnohem menší míře (2-3%), než je běžné a žádoucí. To má za následek stagnaci a útlum provozu místních firem, které mají problém s obsazením volných pozic kvalifikovanými pracovníky. Populace stárne rychleji než v okolních oblastech a snižuje se její průměrná ekonomická výkonnost. Díky sociální deprivaci roste v rizikových částech společnosti kriminalita nad běžnou úroveň. Tyto aspekty spolu s nepříliš dobrou dopravní dostupností zpomalují rozvoj oblasti.

1.1 Definování řešené problematiky

Východiskem ze současného stavu je dohoda v území všech relevantních aktérů nad společnou celkovou koncepcí řešení zaměstnanosti v území zahrnující zejména:

- kooperace měst, obcí a dalších relevantních aktérů z území v rámci ORP
- maximální podpora obcí při čerpání veřejných financí soukromými i samosprávnými subjekty
- aktivní podpora stávajících firem vedoucí k vytvoření nových pracovních míst
- systematická práce s investory a jejich cílená podpora
- retence vzdělaných pracovníků a přilákání nových z jiných regionů ČR
- výrazné zlepšení propagace regionu v rámci ČR i okolních zemí

Bývalý okres Bruntál (a jeho historičtí předchůdci) byl vždy krajem víceméně izolovaným, a to v geografickém, ekonomickém i společenském slova smyslu. S narůstající mírou integrace do evropských struktur, otevřením hranic, vznikem kompletně nových odvětví, rozvojem komunikace a dlouhodobou snahou státu i EU o pomoc slabým regionům je nyní výrazná šance tyto slabiny odstranit a vytvořit z Bruntálska atraktivní oblast pro život i podnikání.

V průběhu projektu probíhaly diskuse k vybranému tématu Zaměstnanost formou dílčích jednání, která se zaměřovaly na nastavení mechanismů, jak k danému volitelnému tématu v území ORP systémově přistupovat. Jednalo se o efektivní nastavení meziobecní spolupráce pro uskutečnění všech či části cílů vybraného volitelného tématu obsažených v příslušné části Souhrnného dokumentu.

Smyslem diskusí bylo identifikovat a nastavit takové koordinační mechanismy MOS, které by umožnily naplnit uvedené cíle v požadovaném časovém horizontu. Jde tedy o organizační nastavení

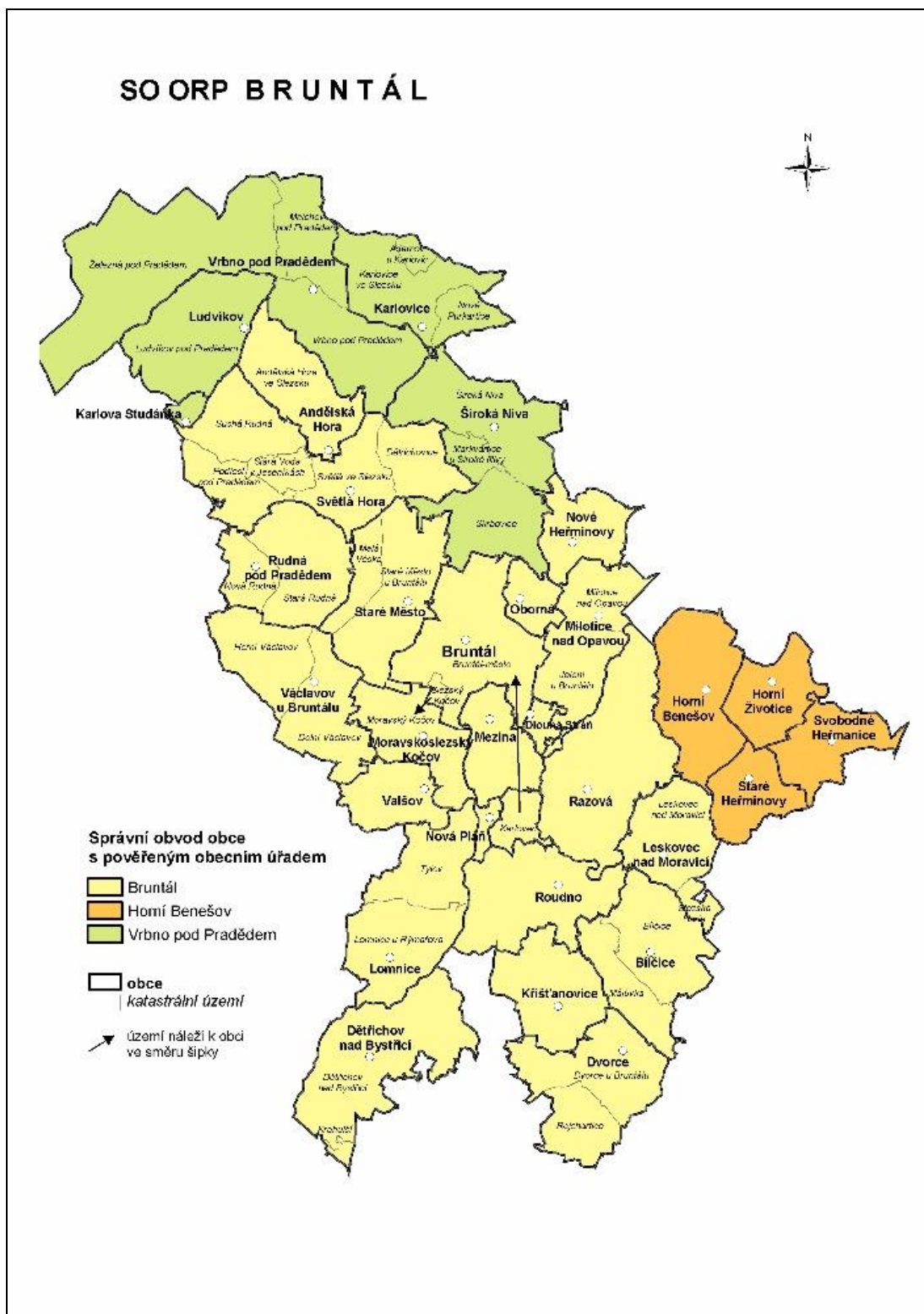
institucionálních opatření a přijetí procesních pravidel umožňujících řízení a koordinaci naplňování těchto cílů MOS v území ORP Bruntál.

Smyslem bylo identifikovat a nastavit takové mechanismy MOS, jejichž fungování je nejefektivnější z pohledu sledovaných cílů, tj. umožní zajištění dostupnosti veřejné služby. Z tohoto hlediska bylo důležité se zaměřit na strategické řízení aktivit zvoleného tématu, které by umožnilo reálné uskutečnění plánovaných cílů.

Pro účely nastavení strategického řízení realizace cílů a efektivního zajištění dané veřejné služby bylo v území v průběhu projektu dohodnuto, že bude využit mechanismus DSO s tím, že danou aktivitu by měl zajistit nový dobrovolný svazek obcí, pokrývající většinu území ORP. Díky tomu by mělo dojít k úspěšnému naplnění cílů.

Pro vytvoření nového DSO BRUNTÁLSKO pokrývajícího většinu území ORP byla navržena a vytvořena smlouva o vytvoření nového svazku obcí, nové stanovy a usnesení pro zastupitelstva jednotlivých obcí. Tyto dokumenty byly připomínkovány a následně projednány se starosty na společném jednání. Zde bylo shromážděním starostů předložené znění dokumentů schváleno. Odsouhlasené dokumenty pak byly předloženy ke schválení jednotlivým obecním zastupitelstvům. Oficiální ustavení nového svazku se předpokládá v listopadu tohoto roku s účinností od 1. 1. 2016.

Tabulka 4 Předpokládané území DSO BRUNTÁLSKO

Nový svazek by měl převzít roli nositele Souhrnného dokumentu a stát se tak nositelem myšlenky MOS v území. Co se týká zvoleného tématu, zde by obce měly hrát zásadní roli a DSO tedy představuje logickou volbu. Zvolené téma však vyžaduje zapojení daleko širšího okruhu institucí a osob, které se zaměstnaností a podnikáním zabývají takřikajíc na plný úvazek, jako například úřad

práce a hospodářská komora, důležité je však zapojení i různých asociací a svazů, klastrů (zemědělské apod.), ale také neziskových organizací (Liga, MAS), vzdělávacích institucí, podnikatelů atd.

Proto bylo MAS navrženo vytvoření Místního paktu zaměstnanosti, který by tyto subjekty sdružoval. Úkolem paktu by pak byla dohoda nad společnou celkovou koncepcí řešení zaměstnanosti v území, přenos dohod na úroveň zastupitelstev obcí, přenos požadavků území na vyšší úrovně (kraj, stát), koordinace aktivit jednotlivých subjektů, hledání zdrojů pro jejich naplnění, atd.

Místní pakt zaměstnanosti tedy bude širší koordinační mechanismus pro celé území ORP Bruntál, kde bude spolupráce mezi všemi relevantními aktéry probíhat na smluvním základě, paktu.

2 Průběh jednání

Diskuse o nastavení MOS probíhaly v průběhu celého projektu na jednotlivých setkáních týmu i starostů. Od počátečního negativního náhledu na zpracování „další strategie“, se vnímání posunulo směrem k dohodě na vytvoření nového DSO pro celé území ORP. V současnosti probíhá schvalování smlouvy o vytvoření svazku a nových stanov na zastupitelstvech jednotlivých obcí. Svazek by měl pokrývat celé území ORP Bruntál. V tomto bodě je ORP Bruntál před samotným projektem.

Nyní probíhaly diskuse o nastavení MOS v oblasti tématu Zaměstnanost, které bylo popsáno v předcházející kapitole a způsobu financování. Tyto diskuse budou probíhat i dalším obdobím, protože je potřeba najít vhodný model financování.

3 Způsob nastavení rozhodovacích a řídicích struktur

V rámci tohoto bodu jsme si v průběhu projektu odpovídali na dané otázky:

- Jaké je účelné nastavení rozhodovacích a řídicích struktur, aby bylo možné efektivně naplnit sledované cíle?
 - Bude využit stávající DSO? Je potřebné provést rozšíření předmětu jeho činnosti?

Stávající DSO nebudou využity, protože pokrývají pouze omezené území, navíc byly v minulosti vytvořeny k určité definované činnosti, které neodpovídá současnému požadavku.

- Dojde k založení nového DSO, které bude mít tuto roli?

Starostové se dohodli na vytvoření nového svazku BRUNTÁLSKO, který bude lépe odpovídat požadovanému zaměření MOS a bude pokrývat širší území. Kromě toho bude vytvořen Místní pakt zaměstnanosti, který se samostatně bude zabývat tématem Zaměstnanosti.

- Vznikne neformální „ad hoc“ uskupení (pracovní skupina, výbor)?

Kromě Místního paktu zaměstnanosti by měly vzniknout neformální pracovní skupiny, které se budou vždy zabývat některou z definovaných oblastí samostatně dle zájmu jednotlivých členů. Úkolem pracovních skupin bude podrobněji projednávat daná témata a navrhnout optimální řešení či doporučit téma k řešení i jiné skupině. Do pracovních skupin budou v případě potřeby přizváni odborníci na daná témata.

- Jak se využije řídicí skupina pro naplňování cílů Souhrnného dokumentu?

Řídicí skupina pro naplňování cílů Souhrnného dokumentu bude koordinovat činnost jednotlivých pracovních skupin a sladit jejich výstupy do logického celku.

- Bude koordinace fungovat na smluvní bázi?

Na smluvní bázi bude fungovat Místní pakt zaměstnanosti, protože sem budou vstupovat i další subjekty mimo svazek, u kterých se předpokládá dlouhodobá spolupráce, je tedy potřebné zajistit kontinuitu činnosti.

4 Nastavení jednacích a rozhodovacích pravidel

V rámci tohoto bodu jsme si odpovídali na dané otázky:

- Jaké orgány budou ustaveny a jaká bude jejich úloha při přijímání zásadních opatření strategické povahy, při operativním řízení (v případě mechanismu DSO)?

Stanovy nového svazku BRUNTÁLSKO definují tyto orgány:

- a. členská schůze,
- b. předseda a dva místopředsedové,
- c. revizní komise.

Rozhodování o zásadních opatřeních strategické povahy náleží vždy členské schůzi, za plnění pak nese odpovědnost předseda a místopředsedové, kontrolu plnění provádí revizní komise.

- Jakým způsobem bude dosahováno společného stanoviska – konsenzuálně, pravidlo jedna obec jeden hlas, uplatnění pravidla zohledňujícího hlas obce i počet obyvatel apod.?

K platnému usnesení členské schůze je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů svazku. Obce v rámci diskusí požadovaly, aby platilo pravidlo jedna obec, jeden hlas. Počet obyvatel obcí není při rozhodování zohledněn.

- Jaká bude frekvence jednání, jak často se bude tato „řídicí struktura“ scházet a řešit směřování aktivit ve zvoleném tématu – může být spojeno např. s jednáními DSO apod.?

Frekvence jednání řídicí struktury ve zvoleném tématu se předpokládá 2x ročně, rovněž se předpokládá možnost spojení s jednáním DSO. To však bude řešeno dle aktuálního množství projednávaných záležitostí.

- Bude ustanoven vnitřní organizační řád upravující postavení a role jednotlivých osob (pracovníků, zaměstnanců) zodpovědných za realizaci aktivit, naplňování cílů?

Ano, pokud bude svazek zaměstnávat více osob.

5 Financování

V rámci tohoto bodu jsme si odpovídali na dané otázky:

- Jaký bude ekonomický rozměr zvoleného způsobu řízení?

V rámci tohoto bodu bylo nutné zvážit nastavení optimálního modelu fungování tak, aby stanovené cíle MOS byly skutečně naplněny.

Optimální model fungování

Pokud má být strategie opravdu naplněna, měl by se každým tématem, tedy školství, odpady, sociální služby, zaměstnanost zabývat 1 člověk na plný úvazek plus 1 osoba na administrativu a účetnictví. Tito lidé by kromě zajištění fungování DSO a přípravu a realizaci jednání pracovních skupin měli na starosti plnění úkolů k danému tématu vyplývajících ze strategie. Kromě toho také komunikaci v území s relevantními partnery, přípravu jednotlivých projektů, hledání a získávání finančních zdrojů, realizaci projektů a jejich udržitelnost.

Mělo by tedy vzniknout něco jako „Projektové centrum regionu“, které ve spolupráci s MAS a dalšími partnery může být velkým přínosem pro celý region, neboť může pomáhat s individuálními projekty i dalším subjektům včetně obcí a měst.

Zde je však ještě nutné pokračovat v diskusích a nastolené otázky si zodpovědět:

- V jaké výši budou stanoveny personální náklady (mzdy), finanční částky na DPP, DPČ apod.? Dle počtu zaměstnaných osob.

- V jaké výši budou ostatní provozní náklady – pronájem prostor, energie apod.?

Projektové centrum regionu si vyžaduje odpovídající prostory, vhodné by bylo spojení právě s prostory MAS, aby došlo k úspoře vzniklých nákladů a optimálnímu propojení podobných činností. Výše nákladů se bude odvíjet od vhodné velikosti dostupných prostor.

- V jaké výši budou stanoveny náklady na nákup externích služeb?

Zde se předpokládají náklady na zajištění externích služeb, jako jsou projekční práce, veřejné zakázky, propagace, apod. Výše se bude odvíjet od předpokládaného rozsahu činnosti dle personálního obsazení.

- Z jakých zdrojů budou tyto náklady hrazeny – obecní, krajské, národní, evropské a jakým způsobem (členské příspěvky, poplatky, dodávky)?

Zdroje financování se budou odvíjet od zvoleného modelu fungování. I zde je více možností:

1. Postavit fungování DSO na členských příspěvcích obcí doplněné o externí dotační zdroje – kraj, MMR apod.
2. Projektové centrum může fungovat jako sociální podnik – financování z externích dotačních zdrojů.
3. Realizace SD může být zadána smluvně jako zakázka.

- V jaké výši jsou příjmy z uskutečňovaných aktivit respektive poskytovaných služeb?

Dle rozsahu nabízených služeb, dle zvolené varianty fungování.

5.1 Mzdové náklady

Bude doplněno dle zvoleného modelu (viz závěr).

5.2 Provozní náklady

Bude doplněno dle zvoleného modelu (viz závěr).

5.3 Ostatní náklady

Bude doplněno dle zvoleného modelu (viz závěr).

6 Vyhodnocení efektivity

V rámci tohoto bodu jsme si odpovídali na dané otázky:

- Jakým způsobem se bude vyhodnocovat efektivita zvoleného nastavení? Vede k efektivní realizaci plánovaných aktivit a k naplnění zvolených cílů?
- Jak bude nastaven systém reportování představitelům obcí o průběhu realizace aktivit a naplňování cílů?

Na setkáních starostů, které budou probíhat 2x ročně, budou všichni informováni o průběhu realizace aktivit a naplňování cílů. V době mimo tato setkání budou starostům dostupné webové stránky, kde

budou umístovány aktuální informace. Kromě toho bude probíhat komunikace k jednotlivým projektům přímo se starosty.

- Jak bude nastaven průběh hodnocení (evaluaace) efektivity zvoleného koordinačního/řídícího mechanismu?

Hodnocení efektivity zvoleného koordinačního/řídícího mechanismu bude prováděno 1x ročně, starostové budou s výsledky vždy seznámeni na nejbližším společném jednání.

- V jaké periodicitě bude docházet k úpravě řídicích a koordinačních mechanismů (přenasazení systému, změna pravidel, změna rozdělení rolí apod.)?

K úpravě řídicích a koordinačních mechanismů může docházet po provedené evaluaci nebo i v průběhu realizace, pokud bude zjištěna aktuální potřeba změn, vyvolaných například personálními, finančními aj. vlivy.

7 Závěr

V průběhu diskusí byla v rámci projektu zodpovězena celá řada otázek, jak nastavit fungování MOS a realizaci souhrnného dokumentu tak, aby realizace splnila předpokládaná očekávání. Celá řada otázek ale stále ještě nebyla zodpovězena.

Byly zodpovězeny institucionální otázky:

1. Bylo rozhodnuto o vytvoření nového DSO.
2. Byly vytvořeny stanovy a návrh smlouvy o vytvoření DSO.
3. Byly zodpovězeny otázky ohledně jednacích a rozhodovacích pravidel.

Je však potřeba zodpovědět další otázky:

4. Je potřeba zvolit model fungování.
5. Je potřeba zvolit personální obsazení a prostory.
6. Je potřeba zajistit finance na provoz.

Závěr ze závěrečného jednání starostů

Starostům byla před jednáním poslána rozpracovaná Zpráva z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci správního obvodu obce s rozšířenou působností Bruntál tak, aby se s ní mohli seznámit.

Na samotném jednání byli přítomní starostové seznámeni s rozpracovanou Zprávou z území o průběhu efektivní meziobecní spolupráce v rámci SO ORP Bruntál, byli informováni o nedořešených otázkách, zejména týkající se financování, personální obsazení a prostor kanceláře.

Na jednání byl vysloven předsedajícím návrh na prozatímní příspěvek 1 Kč za obyvatele. Tento příspěvek by měl sloužit na zajištění základního fungování účetnictví a vedení účtu. Prostory pro kancelář budou zajištěny v Bruntále, personální obsazení je závislé na způsobu financování.

Realizace samotných projektů by měla probíhat tak, že se obce vyzvou k účasti na konkrétním projektu, pokud obec účast přijme, bude se podílet na jeho přípravě i realizaci podle navrženého financování.

Co se týče financování DSO a dalších otázek, zástupci obcí se k dané problematice na jednání vůbec nevyjádřili.

Závěrečné zhodnocení

Pokud reálně posoudíme průběh přípravy nového DSO, který by měl sloužit k zajištění realizace SD, nezbývá než konstatovat, že přesto, že starostové odsouhlasili vytvoření nového DSO a již probíhá schvalování v zastupitelstvech obcí, nastavení reálného modelu fungování se zatím nepodařilo dojednat. V průběhu všech diskusí k tomuto tématu bylo ze strany starostů deklarováno, že obce a města platí různé členské příspěvky do jiných spolků a sdružení, a že tedy již do dalšího sdružení nechtějí zastupitelstva platit.

8 Přílohy

Příloha 1 – Zápis z jednání EMOS ze dne 30. 6. 2015

Příloha 2 – Zápis z jednání EMOS ze dne 3. 7. 2015

Příloha 3 – Zápis z jednání EMOS ze dne 7. 7. 2015

Příloha 4 – Zápis z jednání EMOS ze dne 8. 7. 2015

Příloha 5 – Zápis z jednání EMOS ze dne 7. 8. 2015

Příloha 6 – Zápis z jednání EMOS ze dne 19. 8. 2015

Příloha 7 – Zápis z jednání EMOS ze dne 25. 8. 2015

Příloha 8 – Zápis z jednání EMOS ze dne 26. 8. 2015

Příloha 9 – Zápis z jednání EMOS ze dne 10. 9. 2015